

DAMES IN ZWAAR WEER

Nienke
van Opstal

*Dames
in
zwaar
weer*

VERHALEN

©2021 Nienke van Opstal

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Magonia, Minrebroederstraat 10B, 3512 GT Utrecht.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm of any other means, without written permission from Uitgeverij Magonia, Minrebroederstraat 10B, 3512 GT Utrecht, The Netherlands.

Ontwerp omslag en binnenwerk: Esther van Gameren
Schilderij omslag: Piet van der Hem (1885-1961)
Druk: Realbooks.nl, 's Hertogenbosch

Eerste druk 2021
ISBN 978 94 92241 405
NUR 303

www.magonia.nl

UITGEVERIJ MAGONIA UTRECHT

INHOUD

Giulietta's honing	7
Eilandvrienden	15
Sneeuw smelt	27
Orde op zaken	35
Andere levens	45
Een dagje aan zee	57
Hier blijf ik	61
De hulp	71
Schoon genoeg	77
Rood	85
Tot in de eeuwigheid	95
Indianenverhaal	99
Een goede dag	111
Vakliteratuur	117
Vroeger	133
Later	141
Nooit meer	151
Het leven gaat door	155
Oh baby	161
Iets in een theekop	167
Lucht	173
Afronden	181

GIULIETTA'S HONING

‘Bon giorno, tute bene? Mag ik u onze ontbijtzaal laten zien?’
Giulietta’s stem klinkt zacht maar zeker. Zonder antwoord te verwachten gaat ze haar gasten voor met lichte snelle tred. Het hoofd een beetje gebogen, het gitzwarte haar in een glanzende rol in haar nek dragend. ‘Kom,’ gebaart ze en daalt af van de grote stenen trap. Een jong stel volgt haar door de gewelven van het eeuwenoude hotel waar het fruitbuffet staat opgesteld. Giulietta wijst aan, neemt alle tijd, en vertelt. ‘Heerlijke kersen, ook zure, die gebruikt de kok in onze clafoutis. De vijgen zijn in dit seizoen fantastisch en sla vooral de kleine suikerpeertjes niet over. En deze, haar handen strelen de zacht oranje abrikoosjes alsof het babywangetjes zijn, kunt u gewoon met schil eten, zó dun zijn ze.’
‘Mogen wij vast twee espresso’s bestellen?’
‘Ja natuurlijk, espresso, metéén, maar komt u nog even met me mee.’

Ze volgen Giulietta die uiterst vastberaden en met een geheimzinnige blik naar een prachtig gedekte tafel loopt. Ze staat stil, trekt haar witkanten schortje recht en wijst, 'Hier liggen de heerlijkste kazen, onze Taleggio, de chèvres, en op deze plank...'

'Wij zijn niet zo van de kaas, we zijn erg aan koffie toe.'

'Ik laat het direct bij uw tafel brengen meneer.' Giulietta dempt haar stem. 'Maar ik zal u nog éven wat uitleg geven over de mooie honingsoorten die we hier hebben staan.

Ze zijn uniek, lokale boeren die ook de imkerkunst beheersen, brengen hun kostbare vloeibare goud hier.' Ze pakt een van de potjes. 'Dit is de meest fantastische honing die u ooit heeft geproefd, de zachtheid, de structuur, je waant je in het paradijs wanneer de eerste druppels op je tong vallen.

'Mag ik voor u beiden mijn specialiteit maken,' Giulietta fluistert nu bijna onverstaanbaar. 'Het is,' ze buigt zich dicht naar haar gasten toe, 'het is een bruschetta met ricotta en een laagje warme honing, déze, eroverheen gesprenkeld. U heeft nog nooit zoiets geproefd. Fantastico! Bellissima!' Giulietta's vragende ogen schitteren. 'Jaja doe dat maar met die honing, en dan twee dubbele espresso. We willen graag de stad in, onze gids wacht.'

Giulietta vliegt weg en gaat aan de slag met de bruschetta's.

Wat zijn sommige mensen toch ongeduldig, waarom die haast? Na een nacht rusten is het toch van groot belang dat je een voedzaam ontbijt krijgt. En dat is precies waar Giulietta voor zorgt. Zorgen voor familie, vrienden én haar gasten in dit schitterende hotel, het zit in haar hele wezen. Ze zou niet weten hoe ze anders moest zijn. Palazzo Gattini, ze werkt er nu zevenenveertig jaar vol overgave, het mooiste hotel tegenover de Duomo in Matera.

Ze snijdt vier dunne schuine sneden van de baguette en

sprenkelt er een beetje olijfolie overheen. Drie minuten in de hete oven. Ze schikt het warme brood zó op de goudgerande schaal dat de sierlijke initialen PG goed uitkomen. De ricotta, op kamertemperatuur, lepelt ze op de bruschetta's en ze likt haar vingers even af. Oh God, die zachte boterige smaak is al zo hemels. Behoedzaam giet ze de honing over de jonge kaas.

Niet te veel, de krachtige smaak mag nooit overheersen. Ze hoort haar moeders stem. Gelukkig heeft zij Giulietta al op jonge leeftijd haar culinaire geheimen toevertrouwd. Later vond ze in een keukenlade nog een schrift vol handgeschreven familiecepten. Het is haar kookbijbel geworden. Als ze de spaghetti van haar oude nonna maakt, geurt haar hele huisje naar liefde en vroeger.

Met haar linkerheup duwt ze de zware keukendeur open. De gasten hebben de mooiste tafel uitgekozen. 'Prego Signore, bon appetito.' Ze knikt en trekt zich terug achter de hoge marmeren pilaar naast de honingtafel.

Het ontbijt nadert zijn einde. De gasten verlaten voldaan de zaal. Klaar voor een lange zinderend hete augustusdag in Matera. Wat weten ze eigenlijk van deze stad in het diepe zuiden van Italië. Waar komen ze voor? De sassi, de grotkerken, de verhalen? Er worden reisgidsen bekeken, er wordt gegoogled, soms een gids ingehuurd voor een educatieve wandeling. Maar wat weten deze mensen écht; van het verleden, het leven, de mensen hier? De verhalen zoals Giulietta ze kent.

Zij zou zoveel meer kunnen vertellen over de geschiedenis van haar geboortestad dan die studentjes, vaak ook nog buitenlanders, die hier wat bijverdienen als gids.

Meest charmeurs, derdejaars kunstgeschiedenis op zijn hoogst. Nog niet zo heel lang geleden werden de bewoners hier uit

hun grotwoningen verdreven. Het ongelooft, het geschreeuw, daarna de woede van de bewoners, toen officieel door de burgermeester bekend werd gemaakt dat iedereen geacht werd de sassi te verlaten. Dat was met donder en geweld gegaan, met harde stem en dreigementen van boetes en opsluiting als er niet gehoorzaamd werd.

Een nieuw leven werd ze beloofd, buiten de stad; een echt huis met een douche en wc. Een stukje land voor de dieren. Het proces van verhuizen had jaren geduurd. Uiteindelijk waren bijna alle mensen gedwee meegegaan naar hun nieuwe onderkomens. Giulietta was acht jaar geweest, de oudste dochter. Samen met haar ouders, twee zusjes, twee varkens en een geit had ze hun grot verlaten. Ze verheugde zich op een eigen kamer en een douche.

Schoon water, om zomaar te drinken, uit een kraan!

Maar de blik in de ogen van haar opa, nonno Tonio, toen ze hem achterlieten laat haar nooit meer los. Wanhoop, verdriet, maar tegelijk zo vastbesloten.

Hij ging niet mee, weigerde zijn grot op te geven. Zijn trots, zijn casa, waar hij zijn vrouw, voor Giulietta nonna Giulia, tot het laatst had verzorgd. Misschien nog wel belangrijker, zijn bijenvolk dat huisde achter in de bergen. Alleen vanuit zijn grot te bereiken. Hij zwoer bij de honing die deze bijen gaven. Zijn leven lang verkocht hij het produkt in kleine potjes op lokale markten en gaf er lange lezingen bij. Er was geen ziekte of kwaal, waarbij het bijengoud niet zou helpen. Hoe vaak was ze niet als klein meisje met haar nonno Tonio meegegaan, etiketjes plakken, folders uitdelen, lires tellen.

Dat hij uitgelachen werd door zijn dorpsgenoten, en zelfs soms door zijn vrouw, die zich een beetje schaamde voor zijn enthousiasme en overtuiging, interesseerde hem ogenschijnlijk niets, maar toen er een jubelende moeder bij zijn marktkraam kwam met haar roze baby, die een week eerder

nog met opengekrabde eczeemplekken gilde van de pijn, zag Giulietta de trots in zijn ogen.

Later had hij reumapatiënten van veel pijn verlost, konden oren weer horen en klopten harten weer in een normaal ritme. Zelfs nonna Giulia verloor haar wantrouwen, en ging in de kracht van de honing én van haar man geloven.

Haar had hij niet meer kunnen helpen, daarvoor was ze te laat tot inkeer gekomen en was de kanker al in een te gevorderd stadium. Gelukkig was haar het verdriet van de gedwongen evacuatie bespaard gebleven. Dat was dan ook de enige troost die nonno Tonio had gevoeld. Verder was zijn hart gebroken en zou hij nooit meer dezelfde worden.

Hij bleef, en verschool zich achter een rotswand in zijn grot, die onopgemerkt bleef bij een laatste inspectie door de politie van alle sassi. 's Nachts sloop hij naar zijn bijengrot en haalde daar de honing weg. Steeds minder vaak. Zijn benen, strammer en stijver nu, maakten de klimpartijen moeilijker en zelfs gevaarlijk. Maar altijd zorgde hij voor genoeg voorraad om gezond te blijven, de honing was zijn levenselixer.

Tonio wilde liever geen contact meer; leefde het leven van een kluizenaar. Naar markten ging hij nauwelijks en hij overleefde op het eten dat door zijn dochter werd gebracht. Van haar overlijden en dat van zijn schoonzoon hoorde hij pas twee weken na het ongeluk. Wat had hij eruitgezien toen Giulietta hem eindelijk had gevonden. Uitgemergeld en vuil, tranen over zijn wangen toen hij zijn kleindochter weer zag. Het nieuws schokte hem zo dat zijn hele lijf trilde en niet meer ophield. Ze was naast hem gaan zitten en had net zo lang over zijn magere arm gestreeld tot hij rustig werd en in slaap viel. Dat had ook als een troost voor haarzelf gevoeld, dat ze haar verdriet kon delen met haar nonno.

Giulietta had zijn gegroefde handen gezien, zijn zwarte nagels, en nam zich voor om iedere dag naar hem toe te gaan. Ze zou hem eten en fris water brengen en zorgen dat hijzelf en zijn grot schoon bleven. Zo zou mama het ook hebben gewild.

Haar laatste gasten tekenen de rekening bij collega Matteo. Ze ziet de restanten op het tafeltje; vier lege espressokopjes en drie bruschetta's nog op de schaal. De honing lijkt van het brood verdwenen, weggesmolten, er is mee gekliederd. Wat een verspilling, ze zucht haar ergernis weg. Snel ruimt ze af en verkleedt zich; haar dienst zit erop.

De apotheek is gelukkig nog open. Gister merkte ze dat nonno koortsig was en niet helder uit zijn ogen keek. Ze had ook een wondje in zijn hals opgemerkt dat maar niet wilde helen. Ze neemt de laatste oneffen treden naar de ingang van de grot en stapt het donker in. Met haar zaklamp beschijnt ze het gezicht van de oude man. Zijn ogen gesloten, ze voelt de hitte van zijn lijf slaan, niet eens nodig om hier een thermometer te gebruiken. Een koele vochtige doek over zijn voorhoofd en proberen om wat koortsverlagende pillen naar binnen te krijgen. Nee, een dokter, natuurlijk een dokter!

'Nonno, kóm, wakker worden, we gaan hulp halen. Je bent doodziek, dit kan ik niet, ik wil je niet kwijt!'

De oude man verstijft en draait zich van haar af, 'Nee, geen dokter, niet hier, mag niet hier, honing, honing, haal mijn honing.'

Fluisterend met zwak krakende stem.

Buiten schemert het al. Daar linksboven woont zijn volk, dat weet ze. Schoenen uit en een fakkel mee om de bijen af te leiden. De wonderverhalen op de markt, de moeder met de abrikozenbaby, de dove man. Als een razende vliegen de beel-

den door haar hoofd. Als het nou toch echt zou werken!

Daar gaat ze, het touw hangt er nog, haar tengerheid maakt het klimmen licht. De bijen zijn lief voor haar en laten Giulietta haar gang gaan, het vuur overbodig. Slechts twee steken in haar arm, ze weet het nog van vroeger. Niet erg. Genoeg honing voor dagen, voorzichtig laat ze zich zakken en klimt het laatste stukje terug. Aardedonker. Ze voelt een diepe vermoeidheid opkomen, hier is ze niet meer op gebouwd. Hoe lang zal ze dit nog volhouden? Gelukkig heeft ze morgen een vrije dag.

Nonno ligt nog in precies dezelfde houding, en opent zijn ogen als hij Giulietta's aanwezigheid voelt. Ze verdunt de honing met een drupje water en lepelt het drankje voorzichtig naar binnen. 'Meer, nog meer,' kreunt Nonno en heft zijn hoofd. Het lijkt alsof zijn gezicht ontspant.

Genoeg nu, ze kan niet meer, ze kruipt naast hem en valt tegen hem aan in een wilde dromenslaap.

Beelden van haar ouders, haar zieke nonna en schreeuwende politieagenten bezorgen haar een onrustige nacht.

De volgende ochtend wordt Giulietta wakker door opgewekt gefluit. Ze kruipt uit haar kampbedje en kijkt door een kleine opening naar buiten. Ja, ze ziet het goed.

Nonno is honingpotjes aan het vullen, kijkt haar vragend aan. 'Ga je mee, er is markt op het dorpsplein, misschien zijn ze me nog niet vergeten. Bovendien is het vandaag mijn verjaardag, ik heb het uitgerekend, vandaag honderdachtien jaar.' Nonno likt de lepel af en kijkt haar verwachtingsvol aan met zijn heldere staalblauwe ogen.

Giulietta slaat een kruisje en kleedt zich aan.

EILANDVRIENDEN

‘Ik heb een appartement gekocht in Harlem.’ Ann strijkt haar zilvergrijze haar naar achter en gebaart, wijzend op haar lege koffiekop, naar de jongen die achter de bar staat. Verrast kijk ik haar aan. Meestal praten we tijdens onze ontbijtjes op de countryclub over de zomergasten op het eiland, de diners en cocktailparty’s die ons nog te wachten staan, de kinderen, inmiddels kleinkinderen.

Er is altijd veel te delen na een heel jaar waarin er – behalve een kerstwens, een berichtje over een geboorte of overlijden – geen contact is.

Maar nu dit, Ann en Peter, uit elkaar... nee, nóg niet uit elkaar. ‘Want,’ zo gaat Ann verder, ‘het is echt een lieve man, hij heeft de hulp van een psycholoog gezocht, en samen zijn we een tijdje in therapie geweest, voor wat het waard is. Hij belt nu zelfs dagelijks vanaf het eiland met zijn therapeut in de stad, doet bijna aandoenlijk zijn best, maar hij snapt het gewoon niet. Ik had veel eerder bij hem weg moeten gaan.’

Haar lichtblauwe heldere ogen stralen een jeugdigheid uit waar ik – bijna twintig jaar jonger – jaloers op zou worden en die me gisteravond niet is opgevallen.

‘Wat zeggen Will en Oliver ervan?’

Onze koppen worden weer vol geschonken, ik neem een slok van de flauwe bruine drab – Amerikanen leren dat echt nooit – en lik een beetje icing van mijn kaneelbroodje.

‘Oliver is woedend, hij vindt dat ik Peter verdriet doe en alleen aan mezelf denk. Maar Will snapt het wel, hij zegt dat ik “zijn stem” ben, hij herkent het. Hij heeft zich ontworsteld aan de dominantie van zijn vader. Voor een kind iets natuurlijk, legitiem ook, om je eigen weg gaan, je af te zetten tegen een vader die volstrekt andere verwachtingen van je heeft. Voor mij een stuk lastiger na bijna vijftig jaar huwelijk. Niet eerlijk eigenlijk, wat vind jij?’

Het klinkt niet als een echte vraag en ik weet niet wat ik vind; al zo oud en zo’n lang leven samen. Je kinderen, je vrienden... maar ja; misschien word je wel honderd.

Dat zeg ik ook tegen Ann: ‘Ja misschien is het wel beter, wie weet word je wel honderd.’

‘Precies, ik ben zo blij dat je me begrijpt. Verder kan ik het hier aan geen ziel vertellen. De schone schijn ophouden lukt me nog wel, op het eiland blijven we voorlopig een stel. Dan hoeft Peter verder ook niks uit te leggen.’

Ik begrijp haar helemaal niet, maar wat maakt het uit, ze heeft haar beslissing al genomen.

‘Oh ja, de afspraak om morgen te gaan zeilen naar Spruce Head zeg ik liever af. Gaan jullie maar met zijn drieën; het weer wordt prachtig en Peter verheugt zich erop. Hij is druk met de voorbereidingen; kreeftsalade, gemarineerde groenten, je weet hoe hij is!’

Ik kan het even niet meer opbrengen, en nu jij het weet... Ik fake wel een migraine aanval.’

Hier heb ik helemaal geen zin in, Ann loopt al mijlen op mij vooruit. Het duizelt me nog, de totale deceptie, de desillusie, voor mij is het als een sprookje dat uit elkaar spat. Arme Peter, als ik het al zo voel.

‘Ann, nee, hier moet ik even over nadenken, zonder jou is het echt niet... nee, de bedoeling was met zijn vieren. En de hele dag, wat doen we als Peter erover begint? Hij weet dat wij over van alles praten, dat voelt hij toch.’

‘Gá nou maar gewoon, van hem hoor je niets; hij is allang blij dat ik hier voorlopig als liefhebbende echtgenote en warme gastvrouw aan zijn zijde blijf.’

Een licht spottende lach rond haar lippen.

‘Zo kan hij als de perfecte landheer van Greyledge de zomer door. De winter, alleen in de stad, zal hij op de koop toe moeten nemen, we leiden dan ieder ons eigen leven. Ik denk dat het prima gaat werken. Peter twijfelt nog, maar hij zal het accepteren, hij heeft zoveel te verliezen.’

Haar stem trilt, even zie ik een oude vrouw, het meisjesachtige is ineens weg.

Ze herpakt zich, staat op en omhelst me vluchtig.

‘Ik ga nu, mijn yogaklas begint, daarna heb ik een lunchafspraak met mijn vriendinnen van de naaclub, vergaderen over de jaarlijkse liefdadigheidsavond.’

En vanavond diner bij de Weavers, ik moet opschieten. Morgen om tien uur bij de boot, ik geef het door aan Peter!’

Ze haast zich weg.

De naaclub; daar werd ik jaren geleden ook voor gevraagd, een grote eer begreep ik. Wekelijkse bijeenkomsten in het kleine baptistenkerkje, met elkaar fröbelen voor goede doelen. Alleen zomergasten; dames uit gegoede families die hun leven dat ze elders leiden, in New York of Boston, in de zomer voortzetten op het eiland.

Aangezien ik wist dat ik me daar weinig thuis zou voelen, dat ik op het eiland ben voor mijn rust én dat ik op het gebied van nuttige handwerken helemaal niets te bieden heb, had ik vriendelijk geweigerd.

Niemand begreep dat; rare Europeanen, het enige wat die willen is altijd maar vakantie, beetje lezen en buiten zitten.

Het is zonnig en warm, de wind lijkt perfect, wanneer we aan boord gaan bij Peter op zijn prachtige Amistad.

Ik heb beroerd geslapen vannacht en Tom wakker gehouden met mijn verhalen over Ann.

Ik heb het wat afgezwakt; niet verteld dat er in Harlem al een appartement staat waar ze na de zomer zal intrekken. Misschien dat ik het zelf nog niet echt als iets definitiefs kan zien.

Ik ben tot de sombere conclusie gekomen dat niets is wat het lijkt, een idee dat Tom allang hoog in zijn vaandel heeft. Hij is daarom beduidend minder geschokt dan ik, zegt dat er nou eenmaal pieken en dalen zijn in relaties.

Hij heeft zin in onze zeildag, ook zonder Ann.

We hebben een fles wijn meegenomen en blokjes Hollandse oude kaas; altijd een succes.

Peter en Tom sjoeren aan de touwen en hijsen de zeilen als we langzaam de haven uittuffen.

Zalig, ik doe niets vandaag, behalve zonnen, wijn drinken en hopen dat er geen vragen of verhalen over Ann komen. En al helemaal geen tranen, hoe zielig ik het ook vind. Ik heb er geen zin in, ze zoeken het maar uit met hun huwelijk. Ik smeer mijn gezicht, décolleté en armen in, doe mijn grote rode zonnebril op en installeer me in de kussens.

Ik hoor de mannen praten, de zeilen klapperen en de meeuwen overschreeuwen alles. Wát een dag, blij dat we gegaan zijn. Ook goed voor Peter, zoveel gezelligheid zal hij met Ann niet meer hebben. Ik vraag me af hoe het is om zo te

moeten doen alsof.

Wat heb je ervoor over om iemand niet helemaal te verliezen, hoeveel concessies kan je doen, moet je doen?

Over de rand van mijn bril kijk ik naar Peter, hij ontkurkt de eerste fles voor vandaag. Beetje vroeg, het viel me bij ons laatste diner samen ook al op dat hij sneller en meer dronk dan in vorige jaren.

Zijn sluike zwarte haar – ik verf het écht niet – valt golvend over zijn voorhoofd, voor zijn leeftijd ziet hij er goed uit; felrood linnen shirt, bermuda en helderblauwe ogen die nu de mijne ontmoeten.

De wind trekt aan, de zeilen bollen en Peter laat zijn geweldige zeilkunsten zien, snoeihard en schuin gaan we. Ik moet me met mijn voeten afzetten om niet overboord geslingerd te worden. Peter lacht, hij is *in control*, en hij geniet. Niets lijkt hem dwars te zitten, ik had hem anders verwacht, hij is ontspannen en zelfverzekerd.

De boot ligt nu op haar zijde, de bocht is scherp en een enorme golf water slaat over het dek. Totaal doorweekt zeg ik dat dat niet erg is: ‘Het droogt wel weer.’

Mijn mascara prikt in mijn ogen en ik probeer mijn zeiknatte blouse los te trekken van mijn bh, alles plakt en schijnt door. Even voel ik me doodongelukkig en ben ik kwaad, wat is dit voor raar gedrag.

Misschien ben ik tóch geen echt zeilmens. De combinatie zeeziektepillen en witte wijn is ook een hele foute, als ik mijn ogen dichtknijp duizelt het nog steeds.

De zon en de wind hebben gelukkig maar kort nodig om me droog te krijgen.

We leggen aan bij het eilandje, privébezit van Peter en Ann. Tom helpt me uit de boot en ik waad door ondiep water. Even later zitten we met zijn drieën naast elkaar op een enorme boomstam, de glazen weer vol.

De kreeftsalade smaakt verrukkelijk; ik knap weer op. Peter is stil, staart over de oceaan en strijkt door zijn verwaaide haar. Wat gaat er in die man om? Een paar zwarte dolfijntjes dansen traag voorbij, sierlijk, glanzend, alsof hun zee uit olie bestaat. Zo onwaarschijnlijk mooi. Terwijl Peter en Tom een rondje eiland wandelen, spreid ik een plaid uit op het gras.

Twaalf jaar geleden nu, dat we hier voor het eerst kwamen. We zochten een plek om een familiehuis te bouwen en belandden op één van de talloze eilandjes voor de kust van Maine. Ooit woonden we in dit land, en later brachten we hier onze vakanties met de kinderen door. Te koop: 'Stuk grond aan de oceaan, een houten cabin en een strandje.' Dat was het, tijdens ons eerste bezoek al werden we verliefd op het eiland. De koop werd gesloten, het familiehuis werd nooit gebouwd; de verliefdheid gold ook het kleine houten huisje dat we opfristen in een mooi Scandinavisch rood.

De eerste zomer op het eiland kwam er niets van de stapel boeken die ik mee had genomen. We verkeerden in een continue staat van verrukking en verwondering, 'high' door een bovenmatige toevoer van zuurstof, bedwelmd door de geur van de oceaan. Het schitterende licht, de kleine eilandjes waar we vanaf ons dek op uitkeken, als hoopjes land die per ongeluk voor ons waren uitgestrooid. Ze leken iedere seconde te veranderen van kleur. Turquoise, roze, oranje, donkerblauw; een schilderspalet. Populierenblaadjes knisperden en ritselden boven onze hoofden. Opgeslokt door de natuur voelde ik me kleiner en kleiner worden.

We probeerden met onze ogen de mink te volgen, glibberend tussen de zwartgroene rotspartijen en de aangespoelde boomstammen, op drift en vlugger dan water. Onze zintuigen maakten overuren.

We leerden de route, het spel en het gevecht van de visarenden en de bald eagle kennen, het gekrijs in de lucht, het met veel bombarie duiken naar vis. Alleen te filmen met je eigen ogen, alleen te bewaren op je eigen netvlies. In de avond de opkomende maan, die een fel glinsterend pad over het water maakte.

's Nachts sleepten we onze matrassen naar het tentje dat we op het dek hadden opgezet, de klotsende golven onder ons. Ineens was daar een blue moon geweest, een extra volle maan, een toegift in de cyclus, een cadeau van de natuur; als je blijft... hier nog een! Soms heb je dat geluk.

De romantiek vierde hoogtij; we beloofden elkaar zelfs opnieuw eeuwig trouw onder de helderste sterrenhemel die ik ooit zag.

In de vroege ochtend ontwaakten we door de feloranje flikkering in het tentdoek.

Eind augustus was de sterkte van mijn leesbril gereduceerd tot nul, dat doet totale ontspanning met je lijf.

Door mijn wimpers zie ik Peter en Tom in de verte, ze zitten op een rots en lijken in geanimeerd gesprek. Zouden ze het nu over Ann hebben? Stiekem word ik toch nieuwsgierig. Hoe zal het met onze vriendschap lopen, nu ik het weet? Vrienden; zijn het vrienden? Ik vind van wel.

We pakken ieder jaar de draad weer op, alsof die lange strenge sneeuwwinter er nooit tussen zat. Na zoveel zomers zijn we op de hoogte van veel facetten van elkaars leven. We eten en drinken samen, soms ook met anderen, maar het liefst met zijn vieren. Altijd thuis, want behalve de jachtclub, kent ons

eiland geen eetgelegenheden. Heerlijk! Gesprekken gaan over onze oude ouders, relaties, kinderen. Steeds verder de diepte in, alles kan en mag gezegd, persoonlijk en intiem.

Al lijkt het de laatste jaren wat meer over de nieuwe bewoners van het Witte Huis te gaan, en hoe het zover heeft kunnen komen.

Ik ben van ze gaan houden, dus ja, het zijn vrienden.

Ik richt me even op en zie de mannen nog een stuk verderop lopen, ik hoef gelukkig voorlopig de boot nog niet op. Wat lijkt Peter klein en gebogen naast Tom.

Ze zijn ook een stuk ouder dan wij, zeventigers, uit New York, met een tot de verbeelding sprekende achternaam; denk wijn en bankiers.

Zij waren degenen die ons uitnodigden voor een diner toen we onze allereerste zomer op het eiland doorbrachten. Hartelijk, makkelijk en vooral verrassend.

Die bewuste avond opende Peter op blote voeten, zijn zwarte haar nog nat en gladgekamd, geurend naar een zwaar eau de toilette, de deur van het imposante landhuis.

Hij schonk Dirty Martini's voor ons in, in de grote hal, waar de brede eikenhouten trap zich verderop splitste in twee golvende opgangen. De enorme open haard brandde, een jong meisje met een plumeau bewoog zich schichtig, bijna onzichtbaar door de ruimte.

Ann, ook blootsvoets, ik voelde me enigszins opgeprikt met mijn zwarte pumps, omhelsde ons alsof we langverloren vrienden waren. 'Welkom in Greyledge, wat ontzettend leuk dat jullie onze gasten willen zijn vanavond.'

De hartelijkheid overviel me een beetje, maar leek oprecht.

Er volgde een rondleiding door het huis. Verhalen over de aankoop door Peters vader, lang geleden, voor bijna geen

geld. Verhalen over wie waar sliep, het gedeelte voor het personeel, nu weliswaar minder in gebruik, maar toch, ze waren er nog; de kleine kamers met vooral geen uitzicht op zee, dat leidde maar af. Anns wangen gloeiden, toen ze ons mee terug in de tijd nam en het huis tot leven liet komen.

Er was een klik, nieuwsgierigheid naar elkaar.

Die avond werd de basis gelegd voor een bijzondere vriendschap. Peter bleek een fantastische kok, Ann niet, maar ze voerde alle opdrachten als 'zet de oven vast op driehonderd', of 'de bosbessentaart mag erin', als vanzelfsprekend uit. Wat een team!

We verhuisden van de hal naar de enorme eetkamer, de wanden bekleed met oudroze damast, van de eetkamer naar de salon. De open haarden wachtten ons op in iedere ruimte, met hoge likkende vlammen, de leren eetkamerstoelen werden grote zachte banken met kussens waar we diep in wegzakten. Ik schopte mijn pumps uit tijdens de cointreau met een lading ijs, en zag dat Tom hetzelfde had gedaan met zijn loafers.

In de verte zwaait Tom, ik zie dat ze dichterbij komen. Heeft hij nou een arm om Peters schouders, ik knijp mijn ogen bijna dicht, de zon is fel en brandt.

Ja, ze lopen dicht naast elkaar, in diep gesprek.

We laden de picknickresten en plaids in de boot, gaan aan boord en tuffen even op de motor. Peter hijst de zeilen, meteen staat de wind er vol in. Het lukt me nog net om te bukken voor de overzwiepende giek, jezus, dit is niets voor mij. Ik zie ook altijd het allerergste voor me; dat mijn hoofd er half af wordt geslagen en hoe dat er dan voor de anderen uit moet zien.

Ik duik weer in de kussens en laat de mannen het werk doen.

We glijden door de gladde zee en ik koester me in de warme zon.

Daar doemt ons eilandje op, ik kan niet wachten om met Tom alleen te zijn en te horen wat ze allemaal hebben besproken.

We meren af en lopen over de klapperende steigerplanken, nog steeds licht in mijn hoofd wankel ik met de tassen richting het bospad.

‘Nog een drankje bij ons?’ Tom start de auto.

‘Nee nee, het is al laat, ik heb nog een telefonische afspraak zo, zet me maar thuis af’, er klinkt een licht opgewonden haast in zijn stem door.

We rijden de lange oprijlaan op, Anns auto staat er niet. Een snelle omhelzing, en weg is hij; kleine man verslonden door enorme deuren.

We vervolgen onze weg en thuisgekomen kleden we ons om.

‘Een glas rood lieverd?’ Het wordt tijd dat we eens gaan minderen; straks thuis maar weer.

Tom schenkt de glazen vol, ik ontsteek de stormlampjes

‘En, hebben jullie het nog ergens over gehad?’ Ik pak mijn boek, nip van mijn wijn en probeer wat onverschillig te klinken.

‘Nou ja, wat je al zei, het gaat daar helemaal niet goed, maar weet jij dat Peter ziek is? Best ernstig zelfs, alhoewel hij zich op dit moment goed voelt en zijn medicatie wonderlijk goed aanslaat.

Hij is dolblij dat Ann vertrekt na zoveel ellendige jaren samen. Ze heeft zelfs al een eigen appartement.

Ik wist niet wat ik hoorde; heeft ze je dat niet verteld? In Harlem! Daar gaat ze de winters doorbrengen, in de zomer wordt het nog een tijdje doorbijten volgens Peter. Ann wil absoluut geen afstand doen van haar sociale eilandleven. Voorlopig houden ze de mythe nog in stand.’

Ik zet mijn glas te hard neer, er verschijnt een barst.

‘Hij durft haar niets te vertellen over zijn wankel gezondheid, omdat hij bang is dat ze uit schuldgevoel bij hem zal blijven. Hij wil haar niet meer, al heel lang niet, maar ze leek het nooit te begrijpen. Kan je je toch niet voorstellen, een halve eeuw bij iemand blijven waar je niets meer voor voelt, zelfs een aversie tegen hebt. Ik heb nooit iets gemerkt, jij?’

Ik zie Peters’ triomfantelijke lach van vandaag op de boot voor me; dat irritante stoere.

‘Nee, ik geloof het niet, er is me nooit iets opgevallen.’

‘En lieverd, die therapeut, van die dagelijkse sessies, is allang zijn therapeut niet meer hoor.

Zijn winters in de stad zullen niet zo koud zijn als de hare.’

Gek, ook dat weet ik nu niet meer zo zeker.